standaarduitgeverij.be/cadeauwijzer

MET EEN BOEK PAK JE UIT!

STANDAARD UITGEVERIJ

Ish Ait Hamou
Cécile & de tocht van Kareem (geïllustreerd)
Het verhaal van Djibril, nu met prachtige illustraties van Penelope Deltour.
MANTEAU
€29.99
Geschenktip

Annabell Van den Berghe
De man die niemand kon begraven
Een kleindochter op zoek naar het verleden van haar Hongaarse grootvader.
MANTEAU
€22.50

Jo Komkommer
Opkomst & ondergang van de Citroën Berlingo
Bitterzoete verhalen uit het leven van een geboren lanterfanter.
MANTEAU
€22.50

Elvis Peeters
Wat alleen wij weten
Een broer, een zieke zus en de troost van de verbeelding. Met tekeningen van Charlotte Peys.
MANTEAU
€15.00
Aanrader

De allermooiste boeken om te geven, te krijgen en te lezen.

#kooplokaal

Galeries betreden even rijk der vrijheid

REPORTAGE KUNST Ruim anderhalf jaar waren er geen kunstbeurzen in ons land. Niets dan opgeluchte gezichten dus bij de start van Art Antwerp: een nieuwkomer die uitpakt met zijn lokale verankering. Met de nodige omzichtigheid, dat spreekt.

Art Brussels en de Brusselse kunst- en antiekbeurs Brafa moesten al twee keer schuiven met data. Tefaf in Maastricht, een beurs uit de eredivisie, wachtte niet op versoepelingen. Ze kondigde deze week al de afgelasting aan van de volgende editie. Maar Art Antwerp glipt, na een valse start vorig jaar, door de mazen van het net.

From bad to worse, zo voorspelt de onlangs overleden conceptuele kunstenaar Lawrence Weiner in een *wall drawing* die een hele wand vult. Maar voor de nieuwkomer onder de kunstbeurzen komt deze profetie niet uit. Niets dan stralende gezichten bij de standhouders en de aanwezige kunstenaars, die lang hun nieuwste werken niet konden tentoonstellen. 'Het mag weer', was de meest gehoorde verzuchting bij de start van de vierdaagse.

Art Antwerp is het 'coronakindje' van Easyfairs, de organisatie achter Art Brussels. Het plan ontstond aan de vergadertafel en werd vorig jaar in drie weken in elkaar gebokst. De Scheldestad, die graag uitpakt met haar kunstaanbod, was vragende partij. Eerder smeedden de lokale galeries al een verbond voor het Antwerp Art Weekend, dat een vaste plek veroverde op de agenda. Nu is er dus ook de lancering van een beurs voor hedendaagse kunst, in een deel van Antwerp Expo waar brede wandelboulevards zijn uitgetekend met ruime, transparante boots.

Vliegenier

'Kleinschaligheid kan een troef zijn en de pandemie versterkte dat nog', zegt managing director Anne Vierstraete over het concept. Ze koos voor een overzichtelijk aanbod en een sterke lokale verankering. Bij de selectie hoort slechts een handvol internationale spelers uit de buurlanden. Van de 56 deelnemende galeries komt een derde uit de Scheldestad.

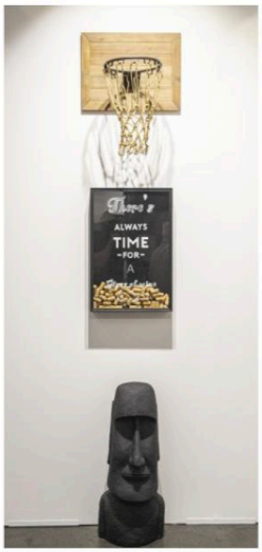

Guillaume Bijl, *Sorry*, 2021. © ss

De hele diversiteit van de Antwerpse scene komt aan bod. Bij de entree bots je al op een *Sorry* van Guillaume Bijl en een *vliegenier* van Panamarenko. Bij De Zwarte Panter duikt ook diens voormalige kompaan Dr Hugo Heyrman op, naast Fred Bervoets en Jan Vanriet. QG, een galerie uit Knokke die grossiert in klinkende namen, brengt een hommage aan de legendarische Antwerpse galerie Wide White Space. Van Anne-Mie Van Kerckhoven is mooi werk uit de jaren 90 te zien, een voorbode van haar soloshow bij Zeno X. En ook de jonge garde is prominent aanwezig, een compleet nieuwe schildersgeneratie die internationaal hoog scoort. Bij de previews die de galeries deze week uitstuurden, raakten al werken van hen verkocht nog voor de beurs de deuren opende.

Van een aantal kunstenaars krijgen we de 'coronawerken' te zien. Nel Aerts haalde tijdens de lockdown haar collectie met stroken textiel boven, waaruit ze nieuwe portretten distilleerde. Het resultaat is een kwartet van geabstraheerde schilderijen op papier. Gideon Kiefer, die zich de voorbije jaren omschoolde van tekenaar tot volbloed schilder, dook na de avondklok in de bos-

Nieuw filmtijdschrift krijgt eerst wel, dan geen subsidies

FILM Het pas opgerichte filmtijdschrift *Fantômas* moet verder zonder subsidies, amper vijf maanden nadat het nog een opstartsubidie van het VAF had gekregen van 65.000 euro. Dat geld was vrijgekomen nadat *Filmmagie* stopte. Twee maanden eerder was al een ander filmtijdschrift opgericht, *Humbug*, dat toen naast de subsidie greep.

Toen op 15 oktober een nieuwe subsidieaanvraag kon worden ingediend voor het jaar 2023, was het dan ook ieders verwachting dat die opnieuw naar *Fantômas* zou gaan. 'Blijkbaar vond men dat ons eerste nummer niet voldeed aan de verwachtingen', zegt Bart Versteirt. 'Alleen: als je een opstartsubsidie krijgt om een nieuwe werking uit te bouwen, hoop je dat je daar ook de tijd voor krijgt.'

Het VAF laat weten dat *Fantômas* niet voldeed aan de vereiste om 'een vaste en brede lezersgroep van abonnees te ontwikkelen, inclusief de niet-geoefende film- en cultuurliefhebbers'. Het bedrag zal besteed worden binnen de afdeling Publiekswerking.

Desondanks zet *Fantômas* door. 'Het was echt wel slikken. Maar nu zijn we volop bezig aan ons januarinummer.' (jst)

Snoecks houdt ermee op

MEDIA Nog twee jaar: zolang zou het duren eer de roemruchte *Snoecks* zijn honderdste editie haalde. Maar het heeft niet mogen zijn: met het onverwachtte overlijden van zijn hoofdredacteur Geert Stadeus twee weken geleden, verdwijnt nu ook het jaarlijkse boek. Dat verscheen voor het eerst als *De Groote Snoeck's Almanak 1925*, en zou later ook nog *Snoeck's Almanak* en *Snoeck's* heten, om uiteindelijk *Snoecks* te worden.

'Geen Geert, geen *Snoecks*', aldus de familie Snoeck die het boek uitgeeft, en er met de 98ste editie de stekker uittrekt. (fvo)

Een schilderij en een sculptuur van Leiko Ikemura bij Tim Van Laere Gallery. © Sebastian Steveniers

'Kleinschaligheid kan een troef zijn en de pandemie versterkte dat nog'

Anne Vierstraete
managing director

sen van Sint-Martens-Latem en Neerpelt. Hij fotografeerde er, gewapend met een XXL-zaklantaarn, de silhouetten van bomen die komen spoken in zijn nieuw werk. Het is even unheimlich als wat we eerder van Kiefer te zien kregen.

Hooliganverleden

De grote galeries presenteren een *tour d'horizon*, met bekende en minder bekende namen uit de eigen stal. Zeno X heeft nieuw werk in petto van Pélagie Gbaguidi, een van de schaarse Belgische kunstenaars op de jongste Documenta. Philippe Metten, die in Antwerpen onlangs een restaurant van dEUS-violist Klaas Janzoons mocht inrichten, maakte op dezelfde basis een sculpturenreeks van mallen van verpakkingsmateriaal. Mark Manders mocht niet ontbreken – hij is intussen in zowat alle grote Amerikaanse musea vertegenwoordigd en veroverde onlangs ook Japan. Bij Tim Van Laere springen de vrouwen in het oog: Kati Heck met een neoklassiek portret, waarbij ze een tekst uitspelde met lucifers, naast de 70-jarige Japanse kunstenares Leiko Ikemura met een fragiele installatie.

Dan zijn er nog de buitenbeentjes. Fifty One verkent de uithoeken van de fotografie: naakten van Saul Leiter, waarop de fotograaf ook zelf schilderde, vroeg werk van Harry Gruyaert dat eruitziet als een filmstrook en flarden uit het visuele dagboek van Andy Warhol. Zijn polaroids hangen naast een remake van een Warhol-zelfportret, waarvoor Sandro Miller de acteur John Malkovich inschakelde.

Via zijn eigen verleden als hooligan kaart de Poolse kunstenaar Marcin Dudek thema's aan die onlangs in het nieuws kwamen, zoals stadioncultuur en groepsgedrag. Bomberjacks en gehavende bivakmutsen zijn vaste prik bij hem, in een video op de stand van Harlan Levey zien we hem met Bengaals vuur een galeriewand bewerken.

En de NFT's, de jongste trend op de kunstmarkt? Anne Vierstraete lacht. 'Je kunt er niet meer omheen. De Berlijnse galerie Nagel Draxler, die een van zijn afdelingen aan crypto- en blockchainkunst wijdt, zegde op het laatste moment af. Bij Art Brussels zullen NFT's niet ontbreken in het aanbod. Maar Art Antwerp is nog volledig *real life:* hedendaags, op de klassieke manier.'

Geert Van der Speeten

Art Antwerp, Antwerp Expo tot 19/12. Nocturne op 18/12 tot 21 uur.

'The Boss' casht meer dan Bob Dylan

POP **Bruce Springsteen (72) verkocht de rechten op zijn muziek aan Sony voor een recordbedrag van 500 miljoen euro.**

Bruce Springsteen heeft zijn status als levende legende in de muziekindustrie te gelde gemaakt. De songwriter uit New Jersey, in de sector gemeenzaam 'The Boss' genoemd, besloot de rechten op zijn muziek door te verkopen aan platenfirma Sony.

Springsteen is niet de eerste muzikant die beslist om op een dergelijke manier te cashen. Eerder gingen Bob Dylan, Neil Young en Stevie Nicks over tot die stap. Alleen gaat het bij Springsteen om veel meer centen. Het vorige record stond met 300 miljoen dollar op naam van Bob Dylan, die zijn auteursrechtencatalogus in december 2020 sleet aan Universal. Volgens het Amerikaanse muziekmagazine *Billboard* en *The New York Times* doet Sony daar voor Springsteen losjes 200 miljoen dollar bovenop, al krijgt het daarvoor behalve de auteursrechten ook de uitgaverechten in handen.

De handel in muziekrechten neemt sinds eind 2020 een flinke vlucht. De belangrijkste reden daarvoor is het geconsolideerde succes van streamingdiensten. Vroeger droogde de royaltystroom kort na de release van een cd grotendeels op. Nu blijven (micro) vergoedingen binnenkomen met elke nieuwe stream. Bovendien zijn synchronisatiedeals, waarbij songs tegen een vergoeding gebruikt worden in films, advertenties, series en games, alleen maar belangrijker geworden. Firma's die investeren in muziekrechten geloven dat ze met een doortastende exploitatatiestrategie die royalty-inkomsten gevoelig kunnen opkrikken. Daarom investeerden Sony en het onafhankelijke fonds Hipgnosis de afgelopen jaren elk al meer dan 1 miljard dollar in acquisities.

Om zijn investering terug te verdienen, zal Sony flink aan de bak moeten. Volgens de BBC bracht de catalogus van Springsteen vorig jaar 15 miljoen dollar op – in dat tempo duurt het ruim 33 jaar voor Sony er winst op begint te maken. Al heeft de catalogus van Springsteen ook troeven: songs als 'Born in the USA' of 'Born to run' zijn veelgevraagd voor films en advertenties, en liggen ook bij veel radiozenders in de bovenste schuif.

Dat Springsteen er nu voor kiest om uit te cashen, kan dan weer gezien worden als een doorgedreven vorm van vermogensplanning van de 72-jarige songwriter: niet alle erfgenamen van muzikanten willen zich bezighouden met de administratie en het detectivewerk dat komt kijken bij rechtenbeheer.

Nick De Leu

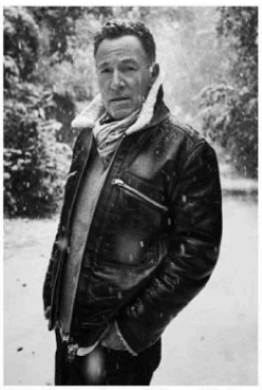

Bruce Springsteen. © Danny Clinch